

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra de științe socio-umane și asistență socială

CURRICULUM

la unitatea de curs *Sociologia migrației*

(învățământ cu frecvență la zi, Ciclul II, studii superioare de masterat)

Autor: conf. univ., dr. Gheorghe Neagu

Bălți, 2014

Variantă actualizată discutată și aprobată la Ședința Catedrei de științe socio-umane și asistență socială din _____, proces verbal nr. _____

Confirmată în ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale
din _____, proces verbal nr. _____

I. Informații de identificare a cursului

Facultatea: Drept și Științe Sociale

Catedra: științe socio-umane și asistență socială

Domeniul general de studiu: 31 Științe politice

Programul de masterat: Politici europene și administrație publică

Statutul: unitate de curs opțională

Administrarea unității de curs:

a) studii cu frecvență la zi

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Curs	Sem.	Lab.	L. ind.		
	5	150	16	24		110	Examen combinat	Româna

II. Informații referitoare la cadrul didactic:

Numele, prenumele titularului cursului: **Gheorghe Neagu**

Gradul științific: doctor în istorie

Tel.: 069224522

e-mail: neagu.gheorghe@gmail.com

III. Integrarea cursului în programul de studii

Cursul de sociologia migrației este prevăzut în planurile de învățământ pentru studenții anului II de la specializarea „Politici europene și administrație publică”. Este o disciplină de specializare ce-și propune drept scop să familiarizeze studenții cu teoria și practica managementului migrației internaționale din perspectiva problemelor fundamentale actuale ale administrației publice, a metodologiei cercetărilor sociologice a acestui proces complex al realității sociale în conformitate cu Hotărîrea GuvernuluiCursul este conceput în calitate de „sociologie reflexivă”, adică acel tip de sociologie care este profesională și publică, nu doar academică și informativă, deschisă și constructivă, nu doar autoreferențială, bazată pe opțiunea transferului critic și sistematic al cunoașterii sociologice în spațiul public al acțiunilor individuale și sociale.

În același timp, ne-am străduit să oferim temeuri pentru stabilirea unor relații cât mai armonioase și mai productive între cunoașterea sociologică și cunoașterea din alte științe sociale, în special cea din știința administrației și bazele științei politice sau științele comunicării. Împrumutînd experiența unui

colectiv de autori¹, am conceput fiecare curs ca o „micromonografie” a domeniului analizat, prezentând teoriile reprezentative și metodologice de cercetare cel mai adesea utilizate, sintetizând teoriile și enunțurile esențiale, prezentând bibliografii reprezentative și întrebări pentru continuarea reflecției personale. masterandului nu i se prezintă doar informații, ci el este invitat să participe la construcția profesională a sociologiei domeniului analizat și chiar să contextualizeze reflexiv cunoașterea deschisă unei viitoare dezvoltări.

Cursul are drept obiectiv formarea la masteranzi a unei atitudini creatoare față de tehnologiile muncii intelectuale, *formarea deprinderilor de relaționare socială, de lucru în echipă, în special, prin intermediul efectuării investigațiilor empirice sociologice în domeniul migrației.*

Concomitent, cursul va contribui la îmbunătățirea procesului de elaborare a tezelor de master, la formarea responsabilității profesionale a viitorilor funcționari publici în procesul elaborării dimensiunilor praxiologice ale activității.

Studentii trebuie să cunoască la perfecție subiectele abordate în cadrul acestei unități de curs pentru a utiliza cunoștințele și deprinderile dobândite în procesul adoptării unor decizii în condițiile schimbărilor sociale rapide. În acest context specificăm că încercarea să propunem o sociologie a migrației ce se vrea profesională în construcție, publică prin consecințe și individualizată în receptare.

Însușirea temeinică a cursului de sociologie a migrației, facilitează sesizarea adecvată a altor unități de curs, creează premise favorabile pentru realizarea unor investigații cu caracter inter și multidisciplinar.

IV. Competențe prealabile:

- să cunoască fundamentele teoretice ale științei administrației;
- să cunoască temeinic dreptului administrativ;
- să aibă capacitatea de interpretare a normelor juridice, a principiilor dreptului și a actelor de aplicare a dreptului;
- să fie capabil să aplice principiile, metodele, tehnicile și procedurile fundamentale din dreptul public și privat;
- să aibă capacitatea de evaluare adecvată a evenimentelor social-politice, economice, ideologice, culturale;
- să dețină capacitatea de sinteză a activităților publice într-un cadru social concret.

¹ Sociologie. Volum coordonat de Lazăr Văsceanu. Iași: Polirom, 2011.

V. Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

1. Competențe la nivel de cunoaștere

- să determine specificul și esența obiectului de studiu al sociologiei migrației, coraportul ei cu alte științe;
- să cunoască conceptele de bază cu privire la structura și dinamica societății;
- să caracterizeze etapele principale de dezvoltare, paradigmele principale cu care operează sociologia migrației;
- să cunoască legităților evoluției migrației, în special, a migrației internaționale;;
- să elucideze modelele de analiză a migrației;
- să identifice dimensiunile abordării sociologice a migrației;
- să cunoască mecanismele determinante ale evoluției societății și rolul migrației în cadrul acesteia;
- să identifice particularitățile societății moldovenești generate de fenomenul migrației;
- să determine specificului și principiilor metodologiei sociologice, coraportul ei cu alte științe, în special cu „Știința administrației”;
- să identifice dimensiunile abordării sociologice a componentelor migrației în perspectiva tranziției, integrării și a dezvoltării regionale.

2. Competențe la nivel de înțelegere și aplicare:

- să structureze într-un discurs cunoștințelor despre dimensiunile fenomenului migraționist;
- să selecteze și să analizeze materialele provenite din diferite surse;
- să analizeze structura unei realități sociale, în special, referitoare la administrația publică;
- să identifice diferența dintre două sau mai multe interpretări date unei realități sociale, generate de migrație;
- să determine locul și importanța diferitelor manifestări ale migrației din Republica Moldova în contextul comunității internaționale;
- demonstrarea elementelor de creativitate în investigația științifică;
- să modeleze manifestările migrației din perspectiva administrației publice și normelor comunitare;
- să manifeste interes pentru calitatea vieții sociale, pentru cooperare și echilibru;
- să manifeste respect pentru valorile general-umane;
- să înțeleagă importanța angajării în viața socială;
- să manifeste toleranță față de activitatea individuală și de grup;
- să manifeste independență în gândire și acțiune pentru cunoaștere și cercetare științifică;
- să utilizeze metodele și tehnicile adecvate problematicei sociologiei migrației;

- să elaboreze proiecte de cercetare sociologică a diverselor aspecte ale migrației;
- să măsoare eficiența managementului migrației efectuat de către instituțiilor, structurilor administrative din perspectiva interesului general;
- să interpreteze științific datele investigațiilor sociologice empirice a migrației în vederea formulării proiectelor de eficientizare a activității structurilor administrative;
- să aplice în practică cunoștințelor teoretice și abilităților dobândite în vederea rezolvării unor situații din realitatea socială;

3. Competențe la nivel de integrare:

- să integreze cunoștințelor și deprinderilor obținute în cadrul sociologiei migrației cu cele achiziționate în cadrul altor unități de curs;
- să identifice amenințările, riscurile, conflictele sociale din cadrul structurilor administrative ce țin de efectele migrației;
- să inițieze propuneri în direcția diminuării conflictelor sociale generate de efectele negative ale migrației;
- să efectueze modelări în diverse domenii ale managementului migrației;
- să evalueze importanța crescândă a sociologiei în dezvoltarea sistemului de administrație publică;
- să identifice perspectivele de dezvoltare a sociologiei migrației în contextul integrării europene.
- să efectueze cercetări în diverse domenii ale migrației;
- să stabilească corelația dintre metodologia sociologică și metodologia cercetărilor în științele administrative;
- să sesizeze importanța cunoașterii sociologiei în formarea continuă a funcționarului public;
- să argumenteze opiniile proprii și să întrețină discuții, manifestând competență, consecvență, formulare și exigență logică.

VI. Finalitățile cursului:

- la finele unității de curs se estimează că studentul va fi capabil să conceapă societatea ca un întreg funcțional, în cadrul căruia toate componentele interacționează și se ajustează reciproc;
- va fi capabil să identifice locul și rolul migrației, în special migrației internaționale, în cadrul sistemului social global, a multiplelor relații de intercondiționare dintre migrație și celelalte componente ale vieții sociale;

- va fi capabil să demonstreze importanța sociologiei migrației în contextul integrării, în perspectivă, a republicii Moldova, la Comunitatea Europeană;
- va fi capabil să utilizeze metodele și tehnicile de cercetare științifică a diverselor manifestări ale migrației;
- va demonstra eficiența modului de învățare prin intermediul unui proiect de cercetare a fenomenului complex al migrației;
- va demonstra cunoașterea temeinică a realității sociale prin capacitatea de a realiza analize critice ale raportului dintre migrația internațională și sistemul societal;
- va conștientiza necesitatea de a se raporta permanent la contextul social atunci când se pune problema înțelegerii spiritului legii și aplicării corecte a acesteia.

VII. Calendarul desfășurării unității de curs

7) *Tematica și repartizarea orientativă a orelor la curs / prelegeri*

Nr.	Tema	Nr. ore	De
1.	Obiectul de studiu și problematica sociologiei migrației	2	
2.	Migrația: caracteristici definitorii	2	
3.	Migrația internațională din Republica Moldova după 1991	2	
4.	Emigrarea și structurarea comunităților de migranți	2	
5.	Consolidarea legăturii dintre migrațiune și dezvoltarea economică	2	
6.	Managementul migrației	2	
7.	Metodologia cercetărilor empirice în domeniul migrației	4	
	Total	16	

b) *Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar*

Nr.	Tema	Nr. ore	De
1.	Specificitatea abordării sociologice a migrației	2	
2.	Migrația: caracteristici definitorii	2	
3.	Migrația internațională din Republica Moldova după 1991	2	
4.	Emigrarea și structurarea comunităților de migranți	4	
5.	Migrația și evoluția demografică	2	
6.	Consolidarea legăturii dintre migrațiune și dezvoltarea economică în Republica Moldova	2	
7.	Migrațiune și dezvoltare socială	2	
8.	Integrarea străinilor în societatea moldovenească	2	
8.	Managementul migrației	2	
9.	Metodologia cercetărilor empirice în domeniul migrației	4	
	Total	24	

VIII. Conținuturi

Cursul nr.1. Specificitatea abordării sociologice a migrației

1. Sociologie generală și sociologie de ramură
2. Obiectul de studiu și problematica sociologiei migrației
3. Funcțiile sociologiei migrației.

Cursul nr.2. Migrația. Caracteristici definitorii

1. Definirea migrației. Tipuri de migrațiune.
2. Migrația actuală la nivel global
3. Periodizări în migrația globală
4. Teorii ale migrației
5. Efecte ale migrației. Caracteristici generale.

Cursul nr.3. Migrația din Republica Moldova pînă și după anul 1991

1. Migrația populației băștinașe și a elitei acesteia din Moldova (1944-1991). Cauze și urmări;
2. Factorii generatori ai migrației internaționale după 1991;
3. Caracterizarea perioadelor migrației internaționale.

Cursul nr.4. Emigrarea și structurarea comunităților de emigranți

1. Dimensiunile conceptuale ale comunităților
2. Mecanisme de constituire a comunităților umane
3. Structurarea comunităților de migranți
4. Indicatori specifici comunităților de migranți
5. Comunitățile migranților moldoveni în statele Uniunii Europene
6. Comunitățile migranților moldoveni în spațiul CSI.

Cursul nr.5. Migrația și evoluția demografică

1. Descreșterea continuă a numărului populației
2. Emigrarea versus imigrarea
3. Componenta demografică
4. Mediul urban versus rural
5. Populația străină.

Cursul nr.6. Consolidarea legăturii dintre migrațiune și dezvoltarea economică în Republica Moldova:

1. Migrațiune și dezvoltare-discuții teoretice
2. Transformarea migrației în dezvoltare: câștigurile din migrațiune și oportunități pentru utilizarea acestora; impactul remitențelor actuale; migrația de întoarcere-experiența antreprenorială la momentul de față; evaluarea întoarcerii pe viitor
3. Migrația, ocuparea forței de muncă și piața forței de muncă
4. Rolul administrației publice centrale și administrației publice locale în consolidarea legăturii dintre migrațiune și dezvoltarea economică.

Cursul nr.7. Migrațiune și dezvoltare socială:

1. Migrațiune și sărăcie;
2. Migrația și situația copiilor și bătrânilor rămași acasă;
3. Asigurarea garanțiilor și accesul migranților la sistemul de protecție socială
4. Migrația și sănătatea

Cursul nr.8. Managementul migrației:

1. Organizarea și facilitarea migrației legale
2. Combaterea migrației iregulare și a traficului de ființe umane
3. Cadrul instituțional
4. Prerogativele instituțiilor centrale
5. Parteneriate regionale în domeniul migrației
6. Cadrul de politici:strategia migrațională a Republicii Moldova; coordonarea și coerența politicilor la nivel național;
7. Cadrul de programe: caracterizarea principalelor programe; mecanismele de coordonare a donatorilor.

Cursul nr.9. Metodologia cercetărilor empirice ale migrației:

1. Regulile fundamentale ale cercetărilor empirice;
2. Etapele cercetării sociologice empirice;
3. Metode și tehnici de cercetare,
4. Valorificarea rezultatelor cercetărilor sociologice.

IX. Activități de lucru individual:

Nr.	Sarcini pentru masteranzi	Nr.	de
-----	---------------------------	-----	----

		ore
1.	Cursul nr.1. Specificitatea abordării sociologice a migrației: - să identifice manifestările, contextul modernității care au generat apariția sociologiei; - să sesizeze conținutul sociologiei actuale, ca știință care studiază lumea vieții sociale așa cum este relevată de individualități umane în componente sau acțiuni, relații sau interacțiuni ce se desfășoară în sisteme sociale de tipul grupurilor, organizațiilor, comunităților sau societăților. - să identifice particularitățile nivelului macrosocial de analiză a societății și particularitățile nivelului microsocal; - să identifice, cât mai cuprinzător, ariile întrebărilor sociologice; - să elaboreze, în baza elucidării problematicii sociologiei, definiția proprie a acestei științe; - să identifice unghiul de vedere specific al sociologiei în cercetarea realității sociale; - să aplice criteriul „unghiul de vedere specific” în abordarea raportului dintre sociologie și politologie, sociologie și știința administrației; - să identifice domeniile prioritare de cercetare a problemelor sociale din societatea moldovenească; - să identifice manifestările sociologiei ca știință reflexivă: a. produce cunoaștere despre societatea studiată și b. concomitent se analizează pe sine în procesul de producere și de aplicare a acestei cunoașteri; - să interpreteze adecvat raportul dintre sociologia generală și sociologia de ramură; - să întuiască adecvat obiectul de studiu și problematica sociologiei migrației; - să identifice cele mai importante probleme studiate de sociologia migrației din perspectiva realității moldovenești; - să explice cele trei nivele de organizare a sistemului cunoștințelor sociologiei migrației: teoretic; concret-sociologic; inginerie socială - să cunoască funcțiile sociologiei migrației în contextul funcțiilor sociologiei generale; - să identifice relevanța cunoașterii sociologice contemporane; - să cunoască căile de afirmare a sociologiei, inclusiv a sociologiei migrației, în activitatea administrației publice.	10

2	Cursul nr.2. Migrația. Caracteristici definitorii - să definească migrația ; - să identifice criteriile de tipizare a migrației ; - să explice valoarea euristică a tipologiilor migrației ; - să identifice caracteristicile specifice ale migrației globale actuale ; - să explice impactul migrației asupra celorlalte sfere ale vieții sociale ; - să determine particularitățile celor 4 mari perioade ale migrației din sec. al XVI-lea până în contemporaneitate ; - să distingă semnificația aparte a migrației europene deschisă de căderea regimurilor comuniste ; - să sesizeze importanța ideii conform căreia migrația este un fenomen prea complex pentru a putea fi cuprins de o singură teorie; - să identifice specificul teoriilor principale din domeniu (economia neoclasică ; noua economie a migrației ; piața forței de muncă segmentate ; abordări din perspectiva rețelelor de migranți ; abordarea sistemică ; cauzalitatea cumulativă) ; - să identifice asemănările și deosebirile teoriilor sus-menționate ; - să identifice teoria/teoriile care corespund în cel mai înalt grad cu manifestările migrației din Republica Moldova ; - să argumenteze potențialul euristic al teoriilor explicative enumerate ; - să sesizeze corelația dintre caracteristicile migrației, timpul istoric și spațiul geografic corespunzător; - să explice rolul remitențelor pentru statele de emigrație ; - să argumenteze valoarea euristică a tezei conform căreia « banii din migrație nu sunt nici buni, nici răi. Potențialitatea de a deveni buni sau răi este modelată, cel puțin, de modul în care sunt cheltuiți și/sau investiți și de caracteristicile locului care îi primește » ; - să explice corelația dintre remitențe și reducerea sărăciei ; - să argumenteze importanța remitențelor sociale pentru țara de origine a migranților ; - să caracterizeze nuanțat fenomenul « exodul de creieri ».	10
3.	Cursul nr.3. Migrația din Republica Moldova până și după anul 1991 - să cunoască politica migraționistă a regimului totalitar sovietic orientată spre denaționalizarea populației băștinașe; - să identifice particularitățile celor trei etape ale exodului populației băștinașe (1)	10

	1940-41 și 1944-1949- deportările, trimerile la muncă în diferite regiuni ale URSS ; (2) 1954-1960- trimiterea populației la munca agricolă în Kazahstan (țelina) ; (3) de la mijlocul anilor 60 –pînă la sf. anilor 80- trimiterea populației la construcția întreprinderilor mari din URSS).	
4	Cursul nr.4. Emigrarea și structurarea comunităților de emigranți - să identifice caracteristicile comunităților umane; - să clasifice comunitățile umane; - să identifice caracteristicile specifice ale migranților moldoveni din Italia, Portugalia, Franța, Regatul Unit al mării Britanii și din alte state ale UE; - să clasifice factorii care determină migrația în UE; - să caracterizeze procesul integrării pe piața muncii a migranților moldoveni; - să definească conceptul de diasporă; - să identifice particularitățile diasporei moldovenești din diferite țări ale UE; - să caracterizeze starea de spirit a migranților moldoveni; - să identifice căile de îmbunătățire a mangentului miograției forței de muncă și consolidarea organizațiilor de diasporă; - să tragă concluzii cu privire la gradul de integrare/reintegrare a migranților moldoveni în UE; - să identifice particularitățile migrației în Rusia și în alte state din CSI; - să elucideze politica Rusiei în domeniul migrației; - să culeagă și să sistematizeze informațiile cu privire la țările de destinație ale migranților din localitatea în care muncesc masteranzii.	10
	Cursul nr.5. Consolidarea legăturii dintre migrațiune și dezvoltarea economică - să caracterizeze impactul remitențelor asupra stabilității macro-economice din Republica Moldova; -să elucideze dinamica remitențelor în Republica Moldova; - să determine, în baza studiilor sociologice empirice, contribuția lucrătorului migrant la bunăstarea materială a familiei; - să explice raportul dintre remitențe și stratificarea socială; - să caracterizeze, în baza studiilor sociologice empirice, categoriile de cheltuieli în gospodării a remitențelor; - să determine ponderea investițiilor directe în dezvoltarea socială și economică a Republicii Moldova; - să identifice factorii frenatori ai procesului de investiție directă a remitențelor în	10

	dezvoltarea economică; -să cunoască bunele practici de investire a remitențelor în dezvoltarea economică; -să elucideze raportul dintre migrațiune și evoluția forței de muncă în Republica Moldova; - să scrie un eseu cu genericul „Rolul remitențelor în dezvoltarea învățământului superior din Republica Moldova: Cazul USARB”.	
	Cursul nr. 6. Migrația și problema demografică - să cunoască aparatul noțional ce ține de politica demografică; - să identifice tendințele demografice pentru perioada 1990-2013 în raport cu migrația; - să caracterizeze comportamentul demografic al familiilor sub aspect teritorial și rolul organelor administrației publice în soluționarea problemelor existente; - să clasifice factorii care influențează stare demografică în funcție de gradul de influență asupra comportamentului demografic al familiilor; - să elucideze corelația dintre comportamentul demografic al familiilor și sistemul de protecție socială , identificînd rolul organelor administrației publice în diminuarea gravității problemelor existente; - să cunoască politicile publice orientate spre îmbunătățirea comportamentului demografic al familiilor; - să fie capabili să elaboreze măsuri adecvate în vederea îmbunătățirii comportamentului demografic al familiilor din comunitatea teritorială din care face parte (masterandul); - să tipizeze comportamentul demografic al familiilor din comunitatea teritorială din care face parte.	10
	Cursul nr. 7 Migrația și dezvoltarea socială - să elucideze, în baza studiilor sociologice empirice, raportul dintre migrațiune și nivelul sărăciei atît din perspectiva națională, cît și din perspectivă teritorială; - să identifice efectele migrației părinților asupra copiilor și bătrînilor rămași acasă; - să argumenteze politicile elaborate de către organele administrației publice în vederea diminuării costurilor sociale ale migrației adulților peste hotare; - să explice accesul migranților la sistemul de protecție socială; - să caracterizeze raportul dintre migrațiune și sănătate (atît din perspectiva sănătății migranților, cît și a celor rămași acasă);	10

	Cursul nr. 8. Integrarea străinilor în societatea moldovenească - să cunoască reglementările procesului de imigrare; - să determine accesul accesul imigranților la cetățenie; - să identifice gradul de ocupare pe piața muncii; - să elucideze sistemul de educației și de cunoaștere a limbilor de circulație în RM; - să determine accesul la ocrotirea sănătății; - să cunoască accesul imigranților la spațiu locativ; - să caracterizeze relațiile cu populația locală	10
	Cursul nr.9 Managementul migrației - să cunoască prerogativele instituțiilor centrale și locale în domeniul migrației; - să identifice direcțiile de activitate orientate spre facilitarea migrației legale; - să cunoască parteneriatele regionale existente și să identifice parteneriatele posibile din perspectiva Regiunii de Dezvoltare Nord; - să cunoască strategia migrațională a Republicii Moldova; - să identifice direcțiile de coordonare a politicilor la nivel național și la nivel local; - să identifice indicatorii în baza cărora poate fi măsurată eficiența managementului în domeniul migrației; să poată valorifica rezultatele cercetărilor sociologice empirice în vederea îmbunătățirii managementului migrației.	10
	Cursul nr. 10. Metodologia investigațiilor sociologice empirice în domeniul migrației - să cunoască regulile fundamentale ce urmează a fi respectate în procesul cercetărilor sociologice empirice; - să elucideze etapele investigațiilor empirice în domeniul migrației; - să argumenteze rolul ipotezele în cercetările sociologice empirice; - să demonstreze capacitatea de operaționalizare a conceptelor ce țin de migrațiune; - să cunoască sistemul metodelor și tehnicilor de a în domeniul migrației; - să identifice metodele și tehnicile adecvate problemei studiate; să elaboreze proiecte de investigație sociologică în domeniul migrației din perspectiva organelor administrației publice.	20

X. Evaluare:

Evaluarea *curentă* are loc la seminarii prin note acumulate pentru sarcinile de lucru independent, lucrări de control, teste, prezentări de referate, comunicări.

Evaluarea *finală* se va desfășura sub forma unui **examen combinat**. Biletul de examinare va cuprinde trei subiecte ce rezultă din conținuturile cursului. Subiectele de examinare vor fi formulate reieșind din finalitățile unității de curs și competențele speciale. Un subiect îl constituie proiectul investigației socio-juridice, elaborat pe parcursul semestrului. Nota de la examen constituie 40% din nota finală, iar 60 % revin notei medii acumulate la seminarii, $N_f = 0,4x_{n_i} + 0,6x_{n_e}$, unde N_f – nota finală; n_i – media notelor pentru sarcinile de lucru independent, n_e – nota de la examen.

Tematica proiectelor de cercetare

1. Studiu de caz : Migrația în localitatea X (de regulă, localitatea de baștină a studentului) ;
2. Intențiile migraționiste ale studenților USARB din anii terminali ;
3. Migrația de studii din unitatea teritorial-administrativă X ;
4. Tendințele migraționiste actuale ale populației din unitatea teritorial-administrativă X spre spațiul european;
5. Rolul organelor administrației publice locale în realizarea incluziunii sociale a grupurilor marginalizate;
6. Rolul organelor administrației publice în consolidarea legăturii dintre migrație și dezvoltarea comunității din unitatea teritorial-administrativă X ;
7. Rolul organelor administrației publice în inserția tinerilor pe piața muncii ;
8. Capacitățile operaționale ale autorităților locale în managementul proiectelor ce țin de managementul migrație ;
9. Integrarea străinilor în mun. Chișinău ;
10. Integrarea străinilor în mun. Bălți.

Bibliografie

Convenția Europeană referitoare la statutul lucrătorului migrant (ratificată prin legea nr.20 din 10 februarie 2006)

http://www.coe.int/t/dg3/migration/archives/documentation/Legal_text/093_Convention_Legal_Status_Migrant_Workers_ro.pdf

Legea nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova//Monitorul Oficial nr.48/144 din 13 martie 2012;

Legea nr. 180 din 10 iulie 2008 cu privire la migrația de muncă//Monitorul Oficial nr.162-164/598 din 29 august 2008;

Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova// Monitorul Oficial nr.53-54/145 din 13 martie 2009;

Hotărârea de Guvern nr. 655 din 08 septembrie 2011 cu privire la aprobarea Strategiei Naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2010)//Monitorul Oficial nr. 152-155/726 din 16 septembrie 2011;

Hotărâre de Guvern nr.1009 din 26 decembrie 2011 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2011-2015 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020)//Monitorul Oficial nr. 1-6/1 din 06 ianuarie 2012;

Sociologie, Volum coordonat de Lazăr Vlăsceanu, Iași:Polirom, 2011, p.786-839;

Cantarji V., Vladicescu N. Migrația forței de muncă din Republica Moldova: implicații asupra sistemului de asigurări sociale pe termen mediu și lung//Monitorul social nr.11.- Chișinău, IDIS „Viitorul”, 2011; <http://viitorul.org.doc.php?I...PUBLICATII-PERIODICE/Monitorul-Social/Migratia- fortei- de- munca-din-republica-Moldova-implicatii-asupra-sistemului-de-asigurari-sociale-pe termen-mediu-si-lung>;

Cheianu-Andrei D., Grama R., Milicenco S., Prican V., Rusnac V., Vaculovschi D. Necesitățile specifice ale copiilor și vârstnicilor lăsați fără îngrijirea membrilor de familie plecați la muncă peste hotare.- Chișinău, 2011;

Iașco M. Unele considerațiuni privind politicile migrației de muncă în cadrul Uniunii Europene//Moldoscopie (Probleme de analiză politică), nr.3, 2011;<http://usm.md/cercetare/reviste/moldoscopie/>;

Moșneaga, Valeriu. Cercetare privind influența migrației asupra dezvoltării comunității: Raport de cercetare sociologică: (în viziunea gospodăriilor casnice din fostul județ Orhei)/Moșneaga Valeriu, Veaceslav Bătrînescu; Hilfswerk Austria Internațional, Centrul de Investigații Sociol. și Studii de Marketing „CBS-AXA”. – Chișinău:Policolor,2013;

Moșneaga, V. Republica Moldova în contextul migrațiilor: Lista bibliogr. (1990-2012)/V. Moșneaga, Gh. Rusnac, V. Țurcan; Univ. de Stat din Moldova, Univ. de Studii Politice și Econ. Europene „Constantin Stere”.-Chișinău:S.n., 2013 (Î.S.E.-P. „Tipografia centrALĂ”).

Cheianu Andrei D. Migrația cadrelor didactice din Moldova: brain gain sau brain waste=//Monitorul social nr.15.-Chișinău, IDIS „Viitorul”, 2012; http://www.fes-moldova.org/media/pdf/Monitor_social_15_ro.pdf;

Crețu, M. Atitudinile și mentalitățile migranților: un demers în facilitarea reîntoarcerii și reintegrării migranților pentru muncă în Moldova//(Studia Universitas. Seria Științe Sociale, 2012, nr.8;

Lazariuc C. Copii migranților: cauza emigrării și/sau motivația reîntoarcerii//Moldoscopie (Probleme de analiză politică)., nr.3, 2012;

Moșneaga V., Iațco M., Rusnac Gh. Migrația de muncă în Spania din Europa de Est: fluxurile și căile de imigrare//Moldoscopie (Probleme de analiză politică) nr.1, 2012;

Poalelungi O. particularități de integrare a copiilor imigranților moldoveni în societatea gazdă. Cazul Federația Rusă//Moldoscopie (Probleme de analiză Politică) nr.3, 2012;

Poalelungi O.Aspecte ale migrației intelectuale din Republica Moldova//Brain Drain. Cazul Republicii Moldova./Coord. V. Moraru.-Chișinău, IIESP, 2011, p. 59-64;

Poalelungi O. Particularitățile reglementării proceselor migraționale//Moraru V. /Coord.). Republica Moldova: provocările migrației- Chișinău: Știința, 2010, p. 123-136;

Poalelungi, Olga.Integrarea socială a străinilor în Republica Moldova: provocări, politici, practici sociale//Revista de filozofie, sociologie și științe politice, nr.1, 2012;

Poalelungi, Olga. Particularități de integrare socială a copiilor imigranților moldoveni în țara gazdă: cazul Italia// Revista de filozofie, sociologie și științe politice, nr.2, 2012;

Poalelungi, Olga. Integrarea socială a migranților – modelul european și variante optime pentru Republica Moldova// Revista de filozofie, sociologie și științe politice, nr.3, 2011;

Poalelungi, Olga. Migrația și aspecte ale securității sociale a lucrătorilor migranți din Republica Moldova//revista de filozofie, sociologie și științe politice, nr.3, 2011;

Porcescu S., Varzari V., Diaspora științifică a Republicii Moldova: de la exodul de creare la circulația de cunoștințe. //Brain Drain. Cazul Republicii Moldova./Coord. V. Moraru.-Chișinău, IIESP, 2011, p. 106-124;

Soltan A. Incidența remitențelor asupra situației economice a Republicii Moldova//Moraru V. (Coord.). Republica Moldova:provocările migrației- Chișinău: Știința, 2010, p. 83-88;

Stratan A., Savelieva G., Cotelnic V. Impactul migrației forței de muncă asupra Republicii Moldova: Aspecte demografice și economice//Revista de știință Akademos, 2012, p. 82-90//http://akademos.asm.md/files/Impactul%20migrației%20forței%20de%20munca%20asupra%20republicii%20Moldova_Aspecte%20demografice%20si%20economice.pdf;

Svetlicinii R. Experiența internațională și practicile implementate în Republica Moldova privind strategiile de reîntoarcere și reintegrare a migranților de muncă//Moldoscopie (probleme de analiză politică, nr.2, 2012;

Șaran V. Politica Uniunii Europene în domeniul migrației și inițiativele Republicii Moldova//Brain Drain. Cazul Republicii Moldova./Coord. V. Moraru.-Chișinău, IIESP, 2011, p. 19-26;

Șevcenco R. Migrația populației băștinașe și elitei acesteia din Moldova (1944-1991). Cauzele și urmările//Moldoscopie (probleme de analiză politică), nr.4, 2009; <http://usm.md/cercetare/reviste/moldoscopie/>;

Burdelni E. În căutarea talentelor: politica Uniunii Europene privind fenomenul „exodului de creare”./Brain Drain. Cazul Republicii Moldova./Coord. V. Moraru.- Chișinău, IIESP, 2011, p. 37-58;

Мошняга В., Вакуловская Е. Международная трудовая миграция: что она несет Республике Молдова?//Moldoscopie (probleme de analiză politică, nr.3, 2012; <http://usm.md/cercetare/reviste/moldoscopie/>;

Мошняга В., Цуркан В. Молдавские трудовые мигранты в Европейском Союзе: проблемы интеграции//Moldoscopie (Probleme de analiză politică) nr. 4, 2012;<http://usm.md/cercetare/reviste/moldoscopie/>;

Полетаев Д. Проблемы обучения и адаптации детей-мигрантов в московских школах//Moldoscopie (probleme de analiză politică) nr. 2, 2012; <http://usm.md/cercetare/reviste/moldoscopie/>;

Миграția la propriu. O retrospectivă a migrației în Republica Moldova//www.iom/materials/broșures/10_migration_as_it_is.rom.pdf,2013, 25 aprilie

Consolidarea legăturii dintre migrație și dezvoltare în Moldova//siteresources.worldbank.org/INIMOLDOVA/Resourses/ConsolidareaLegaturiiDintreDezvoltare.pdf, 25.04.2013;

Spînu, Stela. Promovarea multilingvismului în statele-membre ale UE în contextul migrației//Administrarea Publică, nr.4, 2013;

Imigrarea străinilor în republica Moldova. Crimele bazate pe ură și discriminare. Studiu/Org. Inter. Pentru Migrație (OIM); experți: Vasile Cantarji (et. al.). Chișinău, 2014;

Ионцев В.А. Международная миграция населения: теории и история изучения. М.:Диалог-МГУ, 1999,

Морару В., Мошняга В., Руснак Г. Маятник миграции,-Кишинэу: Tipografia Sirius, 2012; <http://demoscope.ru/weekly/2012/0515/biblio01.php>;

Андронов И.С. Социальная адаптация мигрантов в социологических исследованиях российских и зарубежных стран//Социология и право, №3, 2012;

Андронов И.С. Роль институтов гражданского общества в социокультурной адаптации мигрантов//Социология и право, №2, 2013;

Никольская Г. Иммиграционная политика США в начале XXI века//Международная экономика и международные отношения, №5, 2012;

Цапенко И. Глобальный экономический кризис и рынок труда мигрантов//Международная экономика и международные отношения, №4, 2012;

Меликов И.М., Садыгова М.С. Диаспора как феномен современной социальной жизни//Социально-гуманитарные знания, №1, 2013;

- Рязанцев С.В., Письменная Е.Е. Эмиграция ученых из России: «циркуляция» или «утечка умов»//Социс, №4, 2013;
- Мемков, И.М., Садыгова, М.А. Диаспора как феномен современной социальной жизни//Социально-гуманитарные знания, №1, 2013;
- Дробот, Г.А. Глобальная миграция: факторы, последствия, регулирование, диаспоры//Социально-гуманитарное знание, №2, 2012;
- Зинченко, Н.Н. Причины и сущность незаконной миграции// Социально-гуманитарное знание, №1, 2012;
- Никольская, Г. Иммиграционная политика США в начале XXI века//Международная экономика и международные отношения, №5, 2012;
- Блинова, М.Г. Современные концепции миграции населения: критический анализ//Вестник МГУ. Серия 18, Социология и политология, №3, 2008;
- Сафонова, М. А. Концепции функционирования миграционных сообществ в американской социологии//Социс, №5, 2012;
- Рыбаковский, О.Л., Мартыненко, С.В. Гендерный аспект в глобальной миграции//Социс, №4, 2012;